

МАЛЕВИЧ Казимир Северинович (11(23).ІІ. 1878, м. Київ - 15.V.1935, м. Ленінград) - художник, теоретик м-ва, засновник "супрематизму". Нар. у сім'ї працівника цукрового з-ду. На поч. 1890-х навчався в Пархомівському с.-г. уч-щі на Слобожанщині. Мешкав у Білопіллі та на Конотопщині. У Конотопі створив першу роботу "Місячна ніч". 1895-1896 відвідував Київську рисувальну школу М. Мурашка. 1896 переїхав до Курська, де поступив на роботу в Управління залізниці. З 1904 - у Москві, де відвідував уч-ще живопису, скульптури і архітектури. З 1907 експонував свої твори на московських виставках. 1913 виконав ескізи декорацій та костюмів до опери "Перемога над сонцем" М. Матюшина. Розробив власну систему нефігуративного м-ва - супрематизм. Програмний твір цього періоду - "Чорний квадрат" (1913) - маніфест безпредметного м-ва М. У груд. 1915 на останній футуристичній виставці картин "0'10" у Петрограді М. показав 39 нових картин, названих ним "новим живописним реалізмом", видав брошуру "Від кубізму до супрематизму" (1916). За малюнками М. майстрині укр. с. Вербівка 1915-1916 створювали вишивки. З 1917 - член комісії з охорони художніх цінностей м-ва і старовини, комісар з охорони цінностей Кремля. 1918 друкує серію статей у газ. "Анархія", створює театр, декорації до п'єси В. Маяковського "Містерія-буф" у постановці Вс. Мейерхольда. 1919 переїхав до Вітебська, де викладав у Народній художній школі. 1920 організував ініціативну групу "УНОВИС" ("Утвердители нового искусства"). 1922 М. повернувся до Петрограда, 1923 - 1926 працював директором Ін-ту художньої культури. У кінці 1920-х - поч. 1930-х викладав у Київському художньому ін-ті. Персональні виставки М. відбулися у Варшаві (1927), Берліні (1927), Москві (1929), Києві (1930). У харківському журн. "Нова генерація" 1930 опублікував 12 статей про нові напрямки в м-ві. Заарештований восени 1930, декілька тижнів перебував в ув'язненні в Ленінграді. 1932-1933 керував експериментальною

лабораторією в Державному Російському музеї. Урна з прахом М. була похована в полі поблизу с. Немчинівки Московської обл., 1988 приблизно на тому місці встановлений пам'ятний знак. Ретроспективна виставка творів М. відбулася в Амстердамі (1988), Москві, Петербурзі (1989). У с. Немчинівка створено “Малевич-центр”, у Сумах - його філію. Тв.: “Квіткарка” (1903); “Автопортрет” (1908); “Авіатор” (1914); “Супрематизм” (1915); “Селянка в полі” (1928-1932); “Портрет дружини” (1933).

Літ.: *Диченко І.* Сила думки, пристрасті і характеру // *Культура і життя.* - 1988. - 2 жовт.; *Побожій С.* Конотопські враження Казимира Малевича // РП. – 1988. – 27 груд.; *Каккинаки И.* Суперматическая архитектура Малевича и ее связи с реальным архитектурным процессом // *Вопросы искусствознания.* – 1993. - № 2-3; *Найден О., Горбачов Д.* Малевич Мужичський // *Хроніка 2000.* – 1993. – Вип. 3-4(5-6); *Оленська - Петришин Д.* “Безпредметний світ” Казимира Малевича // *Образотворче мистецтво.* – 1994. - № 2.